

الگویابی مداخله در بافت های تاریخی از منظر شاخصه های کالبدی بنا در محله جویباره اصفهان

علی اکبری^۱، شیوا بزمی^۲*

۱- دکتری معماری و عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی (ره) شهرری، تهران، ایران
Akbari@iausr.ac.ir

۲- کارشناسی ارشد مهندسی معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نطنز، ایران
shivabazmi@gmail.com

چکیده

شهر اصفهان که شاید هم قدمت با تاریخ کشور ایران باشد، همانند دیگر شهرهای تاریخی ایران دارای بافت شهری باقی مانده از دوران گذشته است، که حفاظت و نگهداری از آن به عنوان میراث گذشتگان، هویت، ریشه و حفظ فرهنگ و آداب و رسوم امری ضروری محسوب می شود؛ به گونه ای که تلاش در جهت حرمت نهادن به آن نوعی ارزش شناخته می شود. از همین رو حفاظت و نگهداری از آن از اهمیت بالایی برخوردار است. از طرفی، چگونگی ایجاد ساختارهای جدید در این گونه بافت ها مسئله ای درخور توجه به حساب می آید. در این راستا، همخوانی ساخت و سازهای جدید با بستر تاریخی خود به خصوص از منظر ویژگی های بصری موضوعی است که اهمیت پیدا می کند. از همین رو محله جویباره، که از قدیمی ترین محلات شهر اصفهان محسوب می شود و از جهات مختلف کالبدی و میراث فرهنگی واجد ارزش است، اکنون با مشکلات جدی روبه رو است. عدم توجه به خصوصیات کالبدی بناهای جدید و در نظر نگرفتن ویژگی های کالبدی موجود در بناهای قدیمی، اتکای صرف به نظرات افراد سازنده، بی توجهی به ابعاد زیباشناسی در طراحی و بی اهمیتی به بعد بصری کالبد معماری از طرف سازندگان این محله را به سمت ایجاد مشکلات عدیده ای از جمله؛ به وجود آمدن خط آسمان نامتناسب توسط بناهای جدید، اغتشاش و ناهمخوانی بین بناهای جدید و قدیم و در نهایت بی هویتی کالبدی، فرهنگی و اجتماعی هدایت کرده است. الگو برداری از سنت ساخت در بافت های تاریخی اقدامی است با هدف حفظ هویت اصیل محله های تاریخی که زمینه هایی همچون منظر شهری، مطلوبیت دید شهروندان، خط آسمان و حفظ ماهیت بصری را دربر می گیرد. بنابراین، این تحقیق تلاشی برای رسیدن به الگوی مناسب جهت ایجاد تداوم فرهنگی فضایی، با استفاده از تحلیل و گرده برداری از تعدادی از بناهای با ارزش موجود در این محله است. در این تحقیق با توجه به ماهیت متغیرها، از روش تحقیق پیمایشی و طرح تحقیق توصیفی-تحلیلی استفاده شده است و تلاش شده پس از شناخت ابعاد مختلف مسئله، به ارائه ی معیارهایی برای الگو یابی از حیث شاخصه های کالبدی معماری دست یافت.

واژه های کلیدی: مداخله در بافت های تاریخی، توسعه درونزا، الگویابی در بافت های تاریخی، گونه شناسی خانه های تاریخی اصفهان، محله جویباره اصفهان